

ünleem

Bilimsel Düşünce Kulübünün haftalık gazetesidir

Sayı: 2 6 Kasım Perşembe

Kimin üniversitesi olduğunu hatırla!

12 Eylül faşist darbesinin ardından, devrimci

gençliğin 70'lerde yükseldiği mücadeleyi bastırmak ve özerk, demokratik üniversite fikrini ortadan kaldırmak için kurulan YÖK 44 yaşında. 1402'liklerle başlayan akademisyen kıyımı, bugün rektör atamalarıyla, disiplin soruşturmalarıyla, özel güvenlik ablukalarıyla sürüyor. Bugün YÖK, üniversiteleri saray rejiminin ihtiyaçlarına göre şekillendiren, tek adam yönetiminin doğrudan bir aracına dönüşmüş durumda. Bugün üniversitelerde yalnızca YÖK değil, kayyum rejimi hüküm sürüyor. Rektörler tek adamın kararnameleleriyle atanıyor; öğrenciler, öğretim üyeleri, üniversite emekçileri karar süreçlerinden

Ne olmuştu?

12 Eylül 1980 darbesinin ardından kurulan Yükseköğretim Kurulu (YÖK), 6 Kasım 1981'de yürürlüğe girdi. Darbe yönetimi, üniversitelerdeki özerk yapıyı ortadan kaldırarak tüm yükseköğretimi merkezileştirdi. YÖK, o günden bu yana rektör atamaları, disiplin soruşturmaları ve özel güvenlik politikalarıyla bu denetim sistemini sürdürüyor.

dışlanıyor. Kampüsler polis ve ÖGB kuşatması altında; ilerici sesler bastırılırken Ülkü Ocakları ve gerici yapılar devlet korumasında örgütleniyor. Laboratuvarlardan amfivere kadar her alan, bilimin değil iktidarın gözetimi altına alınmış durumda. Eğitimin ticarileştirilmesi ve üniversitelerin piyasaya açılmasında YÖK aracı görevi görüyor. Ama bu tabloda direnen

bir damar var: Her 6 Kasım'da sokaklara çıkan, kampüs kapılarında barikatlara rağmen sesini duyuran, "parasız, demokratik, bilimsel, özerk üniversite" diyen öğrenciler var. Geçmişin devrimci gençliğinden bugünün öğrencilerine miras kalan bu mücadele, hâlâ aynı sorumluluğu taşımaya devam ediyor. Öğrenciler YÖK'ün 44. yılında, bugün cisimlenişi saray rejiminin baskıcı karanlığı

altında olan üniversitelerin yalnızca bilimsel değil, siyasal ve toplumsal bir alan olduğunu yeniden hatırlatıyor. Ancak 19 Mart'ta barikatları aşan öğrenciler biliyor ki, cumhurbaşkanlığı sistemiyle işlevi sadece saray rejiminin bir aracına dönüşen YÖK'e karşı mücadele, tek adam rejimine karşı mücadeleden ayrı düşünülemez. Bugün de tek adamcı faşist rejime karşı demokratik bir Türkiye ve özerk demokra-

tik üniversite talebiyle birleşik bir öğrenci hareketinin kurulması sorunu güncel üniversite hareketinin en acil görevi olarak duruyor. YÖK'ün 44. yılında, üniversitenin yalnızca bilimsel değil, siyasal ve toplumsal bir alan olduğunu yeniden hatırlatıyoruz. Akademik özerklik, öğrencinin, hocaların ve emekçinin söz ve karar hakkı olmadan kurulamaz. Kampüsler sermayenin değil, toplumun hizmetindedir.

Üniversite senin, karar senin!

Üniversitelerin yalnızca derslere girip çıktığımız birer kurum değil, öğrencilerin yaşam alanı olduğunu savunuyoruz. Günün her saati arkadaşlarımızla buluşabileceğimiz, ders çalışabileceğimiz, özgür ve öğrenci dostu bir kampüs hayatı istiyoruz. Bu talep, üniversitemizde en somut biçimini kütüphane sorununda buluyor: gece geç saatlere kadar çalışan, araştırmalarını sürdüren birçok öğrenci, “biz çalışırken kütüphane

neden kapılarını kapatıyor?” diye soruyor. Bu soruya yanıt arayan arkadaşlarımız, GSÜ Dayanışma Ağı’nın öncülüğünde Yiğit

Okur girişinde kurulan masalarda dilekçeleri imzalamaya başladı. GSÜ Dayanışma Ağı, yaptığı çağrıda şöyle diyor:

“Kütüphane öğrencilerindir! Daha uzun açık kalması hakkımız.” Kampüs, öğrencisiz karar alınacak bir yer değil.” Okulumuzda Dayanışma ağının başlattığı dilekçe girişimine imza atan bir arkadaşımız, taleplerini şu şekilde ifade etti: “Biz öğrenciler olarak, okulun hepimizin evi ve güvenli alanı olduğuna inanıyoruz. Evimizde vakit geçirmek, üretmek, öğrenmek ve gelişmek en doğal hakkımız. Galatasaray Üniversitesi’nin hava karardığında kapılarını

öğrencisine kapatmadığı; her bir paydaşının araştırabildiği, düşünebildiği ve birlikte öğrenebildiği bir alan haline geldiğini görmek istiyoruz. Kütüphanemiz bizim için güvenli bir dayanışma ve çalışma ortamını ifade ediyor. Dilekçeyi imzalayan öğrenciler olarak, okulumuzun çalışanların emeğini de gözeterek bu konuda bir çözüm üretmesini ve üniversitemizin öğrencisine gerçekten ait hissettiren bir ortam haline gelmesini diliyoruz.”

Rıza üretemeyen iktidar, baskı üretir

Medya, halk adına iktidar denetleme gücüne sahip bir kamusal alandır. Gazetecinin görevi yerine getirildiğinde, demokrasinin güvencesi sağlanır. Bu yüzden medya, yalnızca haber değil, aynı zamanda siyasal bir güçtür ve her iktidar bu gücü ele

geçirmenin hayalini kurar. Devletin denge-denetleme sistemi ise, medyayı iktidarın eline bırakmamak için vardır. Yine de hiçbir iktidar medyayı ele geçirme konusunda AKP kadar ileri gidememişti. AKP iktidarı, TMSF aracılığıyla

el değiştiren medya organlarını bir havuzda topladı ve bu havuzu kamu kaynaklarıyla besleyerek kendi medya alanını yarattı. Bir havuz medyası yaratarak ve bu havuzu parayla pompalayarak TMSF satılmıştı. Böylece medya, AKP’nin yayın organı haline gelmeye başlamıştı. Bu durumu engellemeye yönelik elimizde yandaş olmayan ve sesini yükseltebilen sayılı yayın organı kalırken 19 Mart sürecinde baskıyı arttıran tek adam rejimi, bu az sayıdaki medyayı da susturma-

ya başladı. İşte bugün Tele1’e atanan kayyum, bu tarihsel zincirin son halkasıdır. Tele1’in başına Yeni Şafak yazarı İbrahim Paşalı’nın getirilmesi, bir televizyon kanalına değil, halkın söz hakkına vurulmuş bir darbedir. Tek adam rejimi, artık sandıkta kaybettiği meşruiyeti baskıyla telafi etmeye çalışıyor. Rıza üretemeyen iktidar, sessizliği yönetmeye girişiyor. Bağımsız basın, bu ülkenin son kalan vicdan alanıdır. Tele1’e el konulması, yoksulların, kadınların, öğrencilerin, işçilerin sesinin gasp edil-

mesidir. Bugün “casusluk” bahanesiyle susturulan gazeteciler, dün “terör” bahanesiyle hedef alınan öğrencilerle aynı baskı düzeninin kurbanıdır. Aynı korku, aynı yasakçı zihniyet. Halkın vergileriyle finanse edilen bu baskı aygıtı, şimdi halkın haber alma hakkını gasp ediyor. Biz öğrenciler, bu sessizlik rejimine teslim olmayacağız. Medyanın da üniversitenin de kayyumunu tanımıyoruz. Çünkü biliyoruz: rıza üretemeyen her rejim, sonunda kendi baskısında boğulur.

Krizler karşısında gençlik en ön saflarda

Emperyalist çıkarların şekillendirdiği savaş düzeni, 2025 dünyasında baskı ve zor rejimlerini yeniden üretiyor. Ortadoğu’da emperyalist dizayn sürüyor, Afrika’da bitmeyen vekalet savaşları yaşanıyor, Asya’da hegemonya mücadeleleri kızışıyor, Avrupa’da silahlanma yarışı hız kazanıyor. Dünya, bu krizlerin mimarları karşısında yönünü bulmakta zorlanıyor. Ancak küresel kaosun ortasında gençlik, dünya geneli her yerde direnmenin yeni yollarını arıyor; sessiz kalmamayı, kendi söylemini üretmek yanıt vermeyi öğreniyor. Güney’den Kuzey’e, lise sıralarından kampüs amfilerine uzanan gençlik dalgası, neo-liberalizmin yarattığı borç, işsizlik, iklim felaketi, faşist-gerici saldırılar ve savaş sarmalına karşı öfkesini büyütüyor. Kurumsal siyaset ise bu öfkeyi görmezden gelmenin ve bastırmanın yeni yollarını bulmaya çalışıyor. Rejim, gençliğin talepleri karşısında duvar örüyorken yasalar, adaleti tesis etmek yerine, haksızlıkları

meşrulaştırmanın aracına dönüşüyor. Dünyanın her yerinde benzer bir manzara var; sokak canlı, kampüsler hareketli. Kenya’da akaryakıt zamlarına karşı başlayan öğrenci protestoları haftalarca sürerken, Nepal’de gençler yolsuzluk ve işsizlikle yönetimi sarsıyor. Fransa’da “bloquons tout” çağrılarıyla üniversiteler ve fabrikalar kilitleniyor; ABD’de

Trump çizgisinin dönüşüne karşı gençlik meydanları yeniden dolduruyor. Sri Lanka’da, Bangladeş’te, Arjantin’de ve İspanya’da gençler hayat pahalılığına, iklim adaletsizliğine ve ayrımcı yasalara karşı barikat kuruyor. Bunların yanında gençlik, Gazze’deki soykırıma karşı Filistin halkının sesi oluyor. Bu küresel yankı Türkiye’de de karşılığını buldu. 19 Mart’ta üniversitel-

erden yükselen direniş, yalnızca bir tepkiden ibaret değildi; yıllardır biriken baskının ortasında, yeni bir dönemin işaretiydi. Barikatların önünde yükselen bu ses, dünya gençliğinin ortak öfkesine ve ortak umuduna eklendi. Kampüslerde, sokaklarda, dijital alanlarda yankılanan bu mücadele, sadece üniversitelerin değil, toplumun tamamının nefes alanı oldu. Gençliğin sözü,

yeniden siyasetin en canlı damarına karıştı. Bugün gençlik, yalnızca “gelecek” değil, bugünün öznesidir. Sağ iktidarların yükselişine, adaletsizliğe ve yoksulluğa karşı dünyayı yeniden kurma iradesi, bu kuşağın ellerinde şekilleniyor. Yarına ertelenmeyi reddeden gençliğin sözü, artık dünyanın her yerinde aynı çağırıyor: insanca bir yaşam için mücadele bugündür.

? Biz kimiz

Bilimsel Düşünce Kulübü, bilimi yalnızca laboratuvarlara hapsedemeyen; yöntemini, eleştirel aklını ve toplumsal etkisini merkeze alan bir buluşma zemini. Siyasetten ekonomiye, kültürden kampüs yaşamına kadar her alanda soru sormayı, tartışmayı, kanıtı ve kamusal allığı savunuyoruz. Dogmaya, otosansüre ve akademinin dar koridorlarına sığmayan, özerk ve çoğulcu bir üniversite iklimi için yan yana geliyoruz.

Bu bağlamda kulübün üretim alanı olan **ünlem**, gençlerin yaşadığı sorunları ele alan, gündel politik gelişmeleri tartışan ve birikimlerini sunabilecekleri bir dergidir.

Etkinliklerimizi buradan veya sosyal medya hesaplarımızdan takip edebilir, bizimle tartışabilir ve **ünlem**'de yazabilirsiniz.

Yemekhane sorununa kantin de çözüm değil

Gazetemizin bu kısmını okulumuzda gözlemlediğimiz fakat pek de dile getirilmeyen önemli bir konuya ayırmaya karar verdik. Hâli hazırda 2022 yılından itibaren %1250 zamlanan yemekhane fiyatları

karşısında kantinde satılan ürünler de herhangi bir alternatif sunmuyor. Market fiyatından ortalama 2 kat daha fazla bir fiyata satılan ürünler, öğrenci bütçesini sarsmaya devam ediyor.

Gelecek etkinliklerimizden haberdar olmak için QR'ı okutabilirsiniz.

Ücretsizdir

Etkinlik notları

30 Ekim'de, H401 dersliğinde gerçekleştirdiğimiz "Geçmişten Günümüze Türkiye'de Üniversiteler" söyleşisinde Bülent Forta ile bir araya geldik. 80 öncesi üniversite hayatından bugüne uzanan tartışmada, "demokratik ve özerk üniversite" kavramının ne anlama geldiğini yeniden düşündük. Forta, üniversitenin gerçek anlamda özerk olabilmesi için yalnızca siyasi iktidardan değil, sermayeden de bağımsız olması

gerektiğini vurguladı: "Bilimsel bilginin üretimi özgürlük ister. Eğer üniversite sermayeye ve iktidara bağlıysa, bilim değil çıkar üretilir." 1980 öncesinde öğrencilerin yönetime katıldığı, ÖTK'ların karar süreçlerinde söz sahibi olduğu bir üniversite pratiğinden bahsetti. ODTÜ boykotlarını, Hasan Tan'a karşı yürütülen direnişi ve öğrencilerin yönetime katılma deneyimlerini anlattı. Bugünkü tabloyu ise "kışlaya dönüştürülmüş üniversiteler" olarak

tanımladı. Forta'nın sözleri, bize üniversitenin yalnızca dersliklerden ibaret olmadığını, yaşadığımız hayatı biçimlendiren bir alan olduğunu hatırlattı. Paralı, kayyumlu ve baskı altındaki bugünkü sistemin karşısına; "parasız, özerk, demokratik bir üniversite" fikrini yeniden koymak gerektiğini vurguladı. Biz de etkinlikten şu soruyla ayrıldık: Üniversite bizimse, onu kim yönetiyor? Cevabı bulmak, mücadeleyi büyütmekten geçiyor.

Bülent Forta kimdir?

1956 yılında Adapazarı'nda doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. ODTÜ'de üniversite eğitimi sürdürürken ODTÜ Öğrenci Temsilci Konseyi başkanlığına seçildi. Öğrenci hareketinin içerisindeyken, 80

darbesi sonucu tutuklandı. Mamak Cezaevi ve Bursa Özel Cezaevinde on bir yıl hapis yattı. 91 yılında tahliye oldu. Cezaevi sonrasında yayıncılık ve müzik sektöründe çalıştı. Günümüzde aktif olarak MÜYAP'ın başkanlığını yürütmektedir.

Söyleşide adı sıkça geçen, okulumuzun mezunu gazeteci Furkan Karabay bugün hâlâ haksız ve hukuksuz şekilde tutsak tutuluyor. Sosyal medya paylaşımları ve hazırladığı bir YouTube videosu bahane edilerek "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla 6 yıldan 15 yıla kadar hapis istemiyle yargılanıyor. Basın özgürlüğü için verdiği mücadelede onun yanındayız. Etkinlikte Furkan'a mektup yazmak için bir dayanışma masası açtık ve mektupların gönderimini biz üstlendik.